

דף תרגול: העיפרון – המצאה קטנה שכתבה את העולם

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את תהליך ייצור העיפרון ולתקן טעות נפוצה לגבי החומר שבתוכו
- לזהות ולהשתמש במספרים סודרים לתיאור רצף שלבים
- לזהות מילים ממשפחות השורשים מ־ח־ק ו־כ־ת־ב ולמיין מילים לחלקי דיבר

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת הנקרא

1. ב – גרפיט
2. א – עם חימר
3. ב – כדי שיהיו חזקים
4. א – מחק קטן
5. ב – כי בעבר חשבו בטעות שזה עופרת

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בתוך העיפרון יש גרפיט, לא עופרת
2. נכון – כך כתוב בטקסט
3. נכון – אלה שימושים שהוזכרו בטקסט
4. לא נכון – לא בכל עיפרון יש מחק
5. לא נכון – המילה 'מוחקים' שייכת למשפחת השורש מ־ח־ק

חלק ג' – השלמת משפטים

1. גרפיט
2. חימר
3. רביעי
4. מ־ח־ק
5. כ־ת־ב

חלק ד' – התאמה

- 1 – ה (שם עצם)
- 2 – ד (פועל)
- 3 – ב (שם תואר)
- 4 – א (שם תואר)
- 5 – ו (פועל)
- 6 – ג (שם עצם)

חלק ה' – סדר נכון

1. פותחים את הקלמר
2. מחדדים את העיפרון
3. כותבים את השם
4. מציירים ציור

חלק ו' – כתיבה ושיח

1. מניחים את מקלות הגרפיט בתוך חריצים בלוח עץ ומדביקים מעליהם לוח עץ נוסף, כך שהגרפיט סגור בתוך העץ.
2. לכתוב, לצייר, לחשב.
3. כותבים; ועוד: מכתב, כתיבה, כתובת

כרטיס יציאה – מה לחפש

- גרפיט
- מ־ח־ק
- החמישי

טיפים להפעלה:

- אפשר להביא עיפרון חתוך לאורכו כדי להראות את הגרפיט ולוחות העץ לפני העבודה על הדף
- כדאי להדגיש שהתהליך המתואר הוא מפושט ולא בכל עיפרון יש מחק
- משחק 'פס ייצור' עם כרטיסי שלבים יכול לשמש כהקדמה לפעילות הסידור בדף

דף תרגול: העיפרון – המצאה קטנה שכתבה את העולם

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד על העיפרון: ממה הוא עשוי ואיך מכינים אותו. נתרגל מספרים כמו ראשון, שני, שלישי. נלמד גם מילים חדשות.

📖 מילון קטן:

גרפיט	החומר השחור שכותב בתוך העיפרון
חימר	חומר רך מהאדמה שמערבבים עם הגרפיט
מספר סודר	מילה שמראה סדר, כמו ראשון, שני, שלישי
שורש	שלוש אותיות משותפות למילים מאותה משפחה
משפחת מילים	מילים שיש להן אותו שורש ומשמעות קרובה
שם עצם	מילה שמתארת דבר, אדם או מקום
פועל	מילה שמתארת פעולה
שם תואר	מילה שמתארת איך משהו נראה או מרגיש

1 חלק א' – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה כותב בתוך העיפרון?

א) עופרת ב) גרפיט ג) ברזל ד) זכוכית

2. מה מערבבים עם הגרפיט בהתחלה?

א) עם חימר ב) עם מים ג) עם צבע ד) עם עץ

3. למה שמים את המקלות בתנור?

א) כדי שיהיו קלים ב) כדי שיהיו חזקים ג) כדי שיהיו צבעוניים ד) כדי שיהיו קרים

4. מה מוסיפים בסוף?

א) מחק קטן ב) סרגל ג) מחדד ד) צבע

5. למה יש בטעות את השם 'עופרת'?

א) כי זה שם מצחיק ב) כי בעבר חשבו בטעות שזה עופרת ג) כי העיפרון כבד כמו עופרת
ד) כי זו המצאה חדשה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בתוך העיפרון יש באמת מתכת בשם עופרת.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	בשלב השלישי מניחים את מקלות הגרפיט בתוך חריצים בלוח עץ.	☐	☐
3	אפשר לכתוב, לצייר ולחשב בעזרת עיפרון.	☐	☐
4	בכל עיפרון יש מחק.	☐	☐
5	המילה 'מוחקים' שייכת למשפחת השורש כ־ת־ב.	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. בתוך העיפרון יש חומר שחור שנקרא _____

2. בשלב הראשון מערבבים את הגרפיט עם _____

3. מה שבא אחרי השלב השלישי נקרא השלב ה_____

4. המילים מחק, מוחקים ולמחוק שייכות למשפחת השורש _____

5. המילה 'כותבים' שייכת למשפחת השורש _____

4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. עיפרון	___	**א.** שם תואר
2. מציירים	___	**ב.** שם תואר
3. שחור	___	**ג.** שם עצם
4. קטן	___	**ד.** פועל
5. חותכים	___	**ה.** שם עצם
6. קלמר	___	**ו.** פועל

5 חלק ה׳ – סדר נכון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מציירים ציור
☐	כותבים את השם
☐	פותחים את הקלמר
☐	מחדדים את העיפרון

6 חלק ו' – כתיבה ושיח

ענו בקצרה.

1. ספרו במילים שלכם מה קורה בשלב השלישי של הכנת העיפרון.

2. כתבו שלושה דברים שאפשר לעשות בעזרת עיפרון, לפי הטקסט.

3. מצאו בטקסט מילה ממשפחת כ־ת־ב, וכתבו עוד שתי מילים מאותה משפחה.

כרטיס יציאה

מה שם החומר השחור שבתוך העיפרון?

מהו השורש המשותף למילים מחק, מוחקים, למחוק?

איזו מילה מתארת את השלב שאחרי השלב הרביעי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀